

438. Nieuwe ideeën (38)

1. De dalai lama is niet meer welkom bij de Chinezen in Tibet. Hij is overigens het geestelijk en wereldlijk hoofd der lamaïsten afkomstig uit Tibet door wie de Boeddha (de Indiase prins Gautama) zijn verlossingswerk voortzet. Kan een psychopaat nog weer ooit volledig compos mentis worden? Mijn kloris (bron: De bruiloft van Kloris en Roosje) was weer eens aan het kloothannesen. Het kloosterleven is ondenkbaar zonder Kloosterlatijn (middeleeuws Latijn). De Mont Ventoux is de kuitenbreker van de Tour de France. Was het knäckebröd de aanleiding tot het klyasma? Zou een kneippkuur helpen? Let overigens op: kneippen, gekneippt, maar degaussen, gedegaust. Daar is het geweest en het tandengeknars: je hoort het knarsetanden en het tandenknarsen. Mag je in de Knesset (het Israëliësch parlement) eigenlijk wel knickerbockers dragen? Marie zag je weer eens knijp zitten vanwege het in de knijp zitten van Jan. Een knippa is niet de vader van een naaister.

2. GB beschouwt knip- en plakwerk als twee aparte bezigheden. 'Knittelvers' (knuppelvers) wil niet zeggen: rechtstreeks uit de oven. Het schot was knoerthard. Wie moest de gordiaanse knoop doorhakken? Je haalt 'kobalt' en 'kobold' gemakkelijk door elkaar. Een kodak (willekeurig gekozen naam als handelsmerk) is een soort van kleine handcamera met rolfilm. Een knuttel is een strafwerktuig, een knut (VD ook: knijt) een bloeddorstig mugje. Bij schaatsplezier hoort een koek-en-zopie. Hij koekeloerde hoe zij haar koekebrood opat. Een koep is een hok onder de trap. Kurkuma als specerij is koenjit. Qua klank zijn 'koelak' (zelfstandige, grote boer in het oude Rusland) en 'goelag' (strafkamp in de vroegere Sovjet-Unie) verwant. Het Koerdenvraagstuk is er om te worden opgelost. Dit is je reinste speculatie en koffiedikkijkerij. Koffen en smakken zijn waterbakken. Een wortkoeler is een arbeider in een brouwerij.

3. Wajang koelit is een Indonesisch spel tegen een wit scherm. Een koel-vriescombinatie heeft de eigenschappen van een frigidaire en een diepvrieskast. Koffiedrinken doe je op het koffie-uur; sommigen nemen dan koffie verkeerd. Lekker, zo'n kokosmakron. De kokkie was heerlijk aan het kokkerellen. De koine [è] is de algemene omgangstaal, oorspronkelijk de Griekse. De kolchoz was een groot collectief (Russisch) landbouwbedrijf (vergelijk: sovchoz(e)). Het kola-extract bevat cafeïne (coffeïne). Koleriek (cholieriek, cholierisch) is heftig, driftig, opvliegend. Op Kol Nidrei wordt het kol nidrei gebeden. Komaan, verloochen je komaf niet! Een matrozenlijk gaat in een kombaars voor een zeemansgraf. Deze kolossus dankt zijn naam aan de Kolossus van Rhodos. Zijn er ook bij Congo kongeralen? Met deze kondschap mag ik u kond doen van de geboorte van onze dochter. De kongsi viel uiteen.

4. Die komediespeelster is een comédienne pur sang. Hebben 'kompres' en 'compressie' dezelfde herkomst? Een kompaan is een compagnon. Een komodovaraan kan tot 3 m (meter) lang en 150 kg (kilogram) zwaar zijn. Een komfoor kan comfort verschaffen. De Komintern was de internationale organisatie van communistische partijen. Op Prinsjesdag voert de Koninginnerit naar het Binnenhof (met het Torentje). Tijdens Koning Winter houdt Koning Voetbal een winterstop. Een koog is buitendijks land (vergelijk: Koog aan de Zaan). Voor dateringen is de koolstof 14-methode (C14-methode) gebruikelijk. Een forceps kun je mee bevallen. Een favela is een Braziliaanse sloppenwijk. Een inwoner van Bhutan is volgens de ANS een Bhutaan (meervoud: Bhutanen). Is samoeraisus nog pittiger dan jachtsaus? Riooljournalisten laten hun artikelen graag scandaleus opleuken (nou ja) door paparazzi.

5. Bij deze cycloon had ik compassie met de kompasaflezer (en de kompassteller). De zwezerik heet ook wel thymus. Een patjepeeër is een patserig figuur. Een troubadour was in de middeleeuwen een Provençaalse minnezanger. Vaganten waren in de middeleeuwen rondtrekkende studenten. Kangoeroes leven down-under. Buidelen wordt ook wel kangoeroeën genoemd. In de Indische keuken is kangkung (Jaarboek 2008) waterspinazie. Die foto's zijn gemorft, digitaal gemanipuleerd. Waar liggen Morgen- en Avondland? De morielje (GB ook: morille) is de zakjeszwam. Een morning-afterpil moet je de morning after nemen. Is dat muay-thaiboksen?

6. Morisken (morisco's) zijn al dan niet onder dwang tot het christendom overgegangene Moren in Spanje, na de val van Granada in 1492. Hypnos (god van de slaap) en Thanatos (god van de dood) waren broers. Hij lag in Morpheus' armen. Mores (meervoud van mos) zijn het collectieve gewoontecomplex. Een mosquito (Jaarboek 2010) is een piepkastje. In het mottekasteel hing een mottenballenluchtje. Een potverdommetje is een klein donker snorretje, een mouche niet iets tussen neus en lippen, maar tussen onderlip en kin. Moussaka is een Grieks gerecht, bestaande uit gehakt, bechamelsaus en aubergines. Chocolademousse is lekker; als je het woord uitspreekt zoals 'appelmoes', is het verkleinwoord 'mousseje'. Ik heb op een MTB gemountainbiket. De MRSA-bacterie is penicillinebestendig. Het voor het venster gebruikte mousselineglas (is het dan een mousselineglazen venster?) lag op een mousseline kleedje. Mousselineglas is trouwens glas met een patroon van mousseline. Mucoviscidose is taaislijmziekte.

7. Een mousqueton (musketon) is een wapen van groter kaliber dan het musket. Mouliné (moulinetgaren [ee, è]) is getwijnd. Mouches volantes (muscae volitantes) zijn fijne troebelingen in het glasvocht. In een mosjav zullen ze zelden Moskovich gebak nuttigen. De muezzin [oo of oe!] at mueslibrood. De mudejarstijl [ch] is een Spaanse kunststijl met Arabische en westerse elementen. Het was er mudjevol: we zaten hutjemutje op elkaar. Mms'en zijn scholen of is iets met je gsm. De ministers-presidenten (mp's) spraken met één mond. De mozetta is een schoudermantel van bisschoppen. Onder het genieten van een mozartkugel kochten we enkele Mozart-cd'tjes. Het adjectief bij 'Mozambique' is 'Mozambikaans'. Het moustérien is de laatste periode van de oude steentijd. Een moussoir (moser) is een champagneklopper. Schrijf, eerder denkend aan Flora's kinderen dan aan Mirjam (dochter van Amram en Jochebed, zuster van Mozes en Aäron), liefst correct: mozes-in-het-biezen-mandje.

8. Muleta's [oe, è] zijn stierenvechtersstokken met rode lap. Het bleek een multiplechoice-examen te zijn. Het münchhausensyndroom is genoemd naar Karl Friedrich Hieronymus Freiherr von Münchhausen, de Leugenbaron. Daar lijden vooral mannen aan. Bij vrouwen komt vaker voor het münchhausen-by-proxysyndroom De kaassoort munster komt niet uit München. De musculieuze man genoot van zijn muscadet. Het was een musivisch mozaïek. De minimalarttentoonstelling werd opgeluisterd met musique concrète. Een musée imaginaire is een verzameling gereproduceerde kunstwerken, een musée de la rue affichekunst met affichejes (verkleinwoord, GB) dus Muskoviet is Moskovich glas. Muskaatwijn komt van de muskadeldruif. Mycorrhiza is een vorm van symbiose tussen hogere planten en zwammen. ME is een verschrikkelijk ernstige vorm van myasthenie.

9. Myiasis is het parasitisme van vliegenlarven in het menselijk en dierlijk organisme. Myiologie is studie van de muggen. Myorrhaxis is spierscheuring. Een mystère is een overgordijn. Een myriapode heeft een myriade aan poten. Myopie is bijziendheid. Een myosotis is een vergeet-mij-nietje. Er staan daar een mytyl- en tytylschool. De mythologische god Balder kwam ter sprake. De myxomatose-epidemie heeft flink huisgehouden. Mysten zijn ingewijden in een mysterie. Die opsnijder is een leugenbaron (Jaarboek 2008). In je voet loopt maar een miniem aärtje, de halm had een klein aärtje en Piet had een aardje naar zijn vaartje. De grunge is een popmuziekstijl. Het was naatje pet dat ze het naadje van de kous wilde weten. Je moet wel ergens naartoe willen werken. Het effect was van dien aard dat de nabob de status van rijke verloor. Wat zijn naffers en naggers?

10. Hij is van mij een naë bloedverwant. De donderslag zou nog lang na-echoën (of is dat een pleonasme?) in het smalle dal. Naftochinon is vitamine K. Nageire [ee] is Japans bloemschikken en een nasserist is een aanhanger van Nasser. Heeft hij nu een n-akte, een n.o.-akte, een mo-akte of preciezer gezegd een mo B-akte? De nandi vertoonde een perfecte gelijkenis met Nandi, de heilige stier, rijdier van Shiva. Hij droeg nanking slobkousen. 'Nano-' is een tien-tot-de-min-negendeprefix. Hij reisde op een nansenpaspoort. Met een napoleon kon je vroeger betalen. Een napi is een eetbare yamsknol.